

kyrkogårdsvård i Malmö. Den skall ha till uppgift att »genom trädgårdsutbildade tjänstemän.. verka för kyrkogårdskulturens höjande; genom hållande av sammankomster med föredrag och diskussioner verka för vidgade kunskaper på området,» den har tagit till sitt mål att »söka främja god ordning på kyrkogården, hålla medlemmarna underrättade om aktuella problem samt sörja för en ändamålsenlig lagstiftning».

Slutligen vill sektionen erinra om den för vår kyrka så betydelsefulla händelsen, som den nya psalmboken innebär. Vid utgivandet av denna måste dock den förhoppningen knytas, att åtminstone *någon* omsorg måtte nedläggas på psalmbokens typografiska utstyrsel. Rörande allmänna önskemålen för en sådan hänvisas till några artiklar i Tidskrift för kyrkomusik och svenskt gudstjänstliv under 1936 och 1937. Den svenska bokkonsten har nått en utveckling, som anses berättiga den till en viss rangställning i världen. Att en av vår kyrkas mest spridda böcker icke skulle få del av de typografiska erfarenheter, som våra fackmän numera förvärvat, vore att djupt beklaga.

Bengt Cnattingius.

Psalmvalet.

Dessa rader avse att fästa uppmärksamheten på den förträffliga hjälp som givits Sveriges prästerskap med den nya upplaga av Psalmvalslista för högmässan som kyrkoherde *K. Peters* utgivit med hänsyn till nya psalmboken.

Det vore att antecipera den utredning beträffande valet av intotus, graduale och andra psalmer kyrkoherde Knut Peters lämnar, om här till behandling skulle upptagas de synpunkter som kunde läggas på valet av varje särskild psalm.

Endast en viktig principfråga skall här beröras. Den berör valet av gradualpsalmen, gudstjänstens viktigaste psalm. Vid valet av denna stå tvenne stridande åsikter mot varandra. Den ena hävdar att valet av gradualpsalmen skall bestämmas av episteltexten och »leda över» till evangeliet. Den andra hävdar, att psalmen skall bestämmas efter evangeliet.

Är det månne inte så nu, att större delen av de präster, som allvarligt reflekterat över denna sak, bekänna sig till den senare åsikten? Mindre med den motiveringen, att gradualpsalmen skall vara en meditation över dagens evangelium — man mediterar ju i allmänhet icke över det man ännu icke läst! — än därför, att kyrkoårsprincipen håller på att kämpa sig fram. Och kyrkoårs-idén kommer som regel på ett bristfälligt sätt fram i episteln. Att då söka få en psalm som skall »leda över» till evangeliet är

Knut Peters: Psalmvalslista för högmässan, med hänsyn tagen till nya psalmboken. C. W. K. Gleerups förlag, Lund. Pris 1: 60.

att ordentligt taga sig vatten över huvudet. Det är en uppgift som ingen präst kan mästra.

I strid med gamle Quensel och hans trogne vapendragare Lundblad hävdar Peters i sin psalmvalslista, att introitus och graduale skola så nära som möjligt ansluta sig till dagens evangelium. Han stöder sig härvid på en fast tradition i vår kyrka, en tradition, som i många fall går tillbaka ända till 1693 års handbok. Utifrån denna princip upptager psalmvalslistan nu endast *ett* gradualförslag. Antyder detta att vi gå mot en för varje söndag fastställd gradualpsalm? Det är för tidigt att förutspå något härom, men det skall helt visst intressera tidskriftens läsare att höra, att Årkebiskopens handboksförslag upptager fasta introitus- och gradualpsalmer för varje söndag. Och dessa psalmer äro hämtade från Peters psalmvalslista. Kan man förvänta ett skri från Rama över detta eller skall den fördjupade historiska synen acceptera förslaget? En snar framtid kommer att utvisa vilketdera som blir fallet.

I psalmvalslistan förekomma nu åtskilliga nyheter och omändringar betingade dels av de nya psalmer, som upptagits i 1937 års psalmbok, dels av den överarbetning det gamla materialet varit föremål för. Hur många skola icke bli överraskade över att »Vår Gud är ooss en väldig borg», som hittills fått tjäna som gradualpsalm på II böndagen, utbyttts mot Olaus Petris gamla, härliga reformationspsalm, »O, Jesu Krist, som mandom tog». Det är många som känt skevheten i att sjunga bl. a. »fast vi våga gods och ära, liv och allt». Den helige Stefanus dag har till gradualpsalm fått Gabrielssons mäktiga »Ö Gud för de trogna martyrer Dig lovar din heliga kyrka». Fastlagssöndagen har som introitus bevarat »Du går, Guds Lamm, du milda, Oskyldiga och rena» trots den förhandsreklam som givits Paul Nilssons »Se, vi gå upp till Jerusalem I heliga fastetider».

Det är anmärkningsvärt, hur litet stoff de nya psalmerna kunnat lämna för gudstjänstämål. Den nya tidens psalmdiktare ha såsom inspirationskälla i otroligt liten utsträckning använt sig av bibeln och kyrkans gamla gudstjänstliv. De ha i stället haft en sällspord benägenhet att offra åt det efemärt aktuella. Den dimbildning som härav blivit följden har skymt bort det centralt religiösa. Detta förklarar, att inte mer än 3 eller 4 nyskapelser kunnat fogas in som gradualpsalmer.

Till psalmvalslistan har fogats en alldeles ny avdelning, som kommer att hälsas med glädje och tacksamhet. Den innehåller förslag till texter, psalmer och böner, när mässa hålles under veckans vardagar. Varje dag under två veckors tid har här fått ett angivet firningsämne, vartill texter och psalmer ansluta sig. Om man tänker på den lättvindighet och stora sorglöshet, varmed gudstjänsterna vid kontraktskonferenser, kyrkliga möten m. m. förberedas, så förstår man, vilket värde som ligger i att ha bestämda anvisningar om texter o. d. för en tid av 14 dagar. De flesta prä-

ter som varit i tjänsten några år veta, hur textvalet i hastigheten avgöres i sakristian före gudstjänsten, ibland utan någon som helst relation till predikan, ibland med sådan relation.

Detta bihang upptager nu såsom firningsämne, bl. a. den hel. Trefaldigheten, den hel. Ande, Kristi kors, Herrens apostlar, Herrens martyrer, de kristnas enhet, boten o. s. v. Man önskade blott, att utgivaren hade haft tid att utvidga serien att omfatta ämnen sådana som Kyrkan, det heliga prästämbetet o. a. Vi hoppas, att han skall ha dessa ämnen i tankarna, då en ny upplaga av psalmvalslistan förberedes. Kunde då också förslag till psalmer för aftonsångerna beredas ett rum, skulle psalmvalslistan i yttre hänseende vara fullständig.

Om jag efter det sagda skulle göra ett försök att sammanfatta intrycken av den nya psalmvalslistan, finner jag följande synpunkter böra särskilt framhållas.

Den bäres av ett omissskänt *religiöst allvar*. Den söker samla församlingssången omkring det centralt religiösa. Den undviker sorgfälligt allt fjäsk för det aktuella och faller inte beskäftigt till föga för dimmiga och grumliga nyskapelser på diktens område. Där det värdefulla nya förtjänar ett rum har det tagits fram och ställts sida vid sida med kyrkans klassiska psalmer.

Den är *traditionsvärdande*. Den bäres av ett positivt kyrkligt intresse, som icke känner någon kompromissernas väg, eller någon falsk ekumenicitet. Någon menar, att den är för snäv i snittet och ensidigt hyllar ett visst stilideal. Mot detta kan framhållas, att ståndpunkten är konsekvent kyrklig och bland psalmförslagen skall man förgäves leta efter för den svenska reformationskyrkan främmande tonfall. Överallt spårar man den heliga linjeföringen. Där nu denna i psalmvalet finner sitt uttryck, skall också svensk kyrkomenighet känna sig bäst hemma.

Erfarenheten skall en gång bekräfta detta.

Sven Ljung.

Nutida kyrklig konst utställd i Halmstad.

En kyrkklocka ringer, ett orgelpreludium intonas och intendent Salven inleder i det i romansk stil inredda kapellet i Hallands museum i Halmstad sin föreläsning om nutida kyrklig konst, varvid han från utgångspunkten bland museets medeltida föremål snart når fram till de salar, där den tillfälliga utställningen kring detta tema är ordnad.

Utställningen mönstrar ett område, som har ständigt aktualitet, men som

har det icke minst nu, då de svenska konstnärerna ha fått ge vika för de norska i sådana tempel som Lunds och Linköpings domkyrkor. Utställningen omfattar måleri och teckningar, varvid Olle Hjortzberg, Hugo Gehlin och Einar Forseth dominera, skulptur med bl. a. verk av Olof Ahlberg och Axel Wallenberg, textilkonst från Halländska hemslöjden, vilken, som naturligt är, representeras rikt, Konstfliten, Göteborg, Libraria, Stockholm,